

Obsah

Úvod	7
1 Strojnické výkresy	9
1.1 Druhy strojnických výkresů	9
1.2 Rozměry a úprava výkresových listů	9
1.3 Skládání výkresů	11
1.4 Měřítka	12
1.5 Čáry na strojnických výkresech	12
1.6 Písmo	13
1.7 Mikrografické zpracování	14
1.8 Doporučená pravidla pro použití CAD	15
2 Zobrazování na strojnických výkresech	18
2.1 Pravoúhlé promítání	18
2.1.1 Metoda promítání 1 (metoda promítání v 1. kvadrantu)	18
2.1.2 Metoda promítání 3 (metoda promítání v 3. kvadrantu)	19
2.2 Základní pravidla zobrazování	20
2.3 Pohledy	20
2.4 Další pravidla pro kreslení pohledů	22
2.5 Řezy	25
2.6 Průřezy	30
3 Kótování z hlediska grafického provedení	31
3.1 Všeobecně	31
3.2 Kreslení kótovacích prvků	31
3.3 Zapisování kót	32
3.4 Kótování geometrických a konstrukčních prvků	33
3.5 Zjednodušení při kótování	38
3.6 Zásady kótování	39
3.7 Uspořádání (soustavy) kót	41
4 Tolerování délkových rozměrů	43
4.1 Základní pojmy tolerování rozměrů	43
4.2 Systém ISO tolerování délkových rozměrů	45
4.3 Specifikace tolerancí délkových rozměrů	51
Rozměrová přesnost – úlohy	55
5 Textura povrchu	57
5.1 Textura povrchu - profil	57
5.1.1 Označování drsnosti povrchu profilu na výkresech	59
5.2 Textura povrchu - plocha	62
5.2.1 Označování drsnosti povrchu plochy na výkresech	62
5.2.2 Složení úplné grafické značky drsnosti povrchu plochy	63
5.2.3 Předpis požadavků na drsnost povrchu plochy	64
5.2.4 Předpis průsečných rovin	64
6 Geometrické tolerance	65
6.1 Toleranční pole (zóna)	65
6.2 Geometrické tolerance vztahující se k jednomu prvku – tolerance tvaru	68
Tolerance přímosti	68
Tolerance rovinnosti	69
Tolerance kruhovitosti	69
Tolerance válcovitosti	70
6.3 Předepisování geometrických tolerancí vztahujících se k jednomu (tolerovanému) prvku	71
6.4 Geometrické tolerance vztahující se ke dvěma nebo více prvkům	71
Základny	71
Předepisování základen	73

6.4.3	Základní druhy geometrických tolerancí vztahujících se k základnám.....	75
	Tolerance orientace.....	75
	Tolerance rovnoběžnosti osy se základní osou.....	75
	Tolerance rovnoběžnosti roviny vztažené k základně.....	76
	Tolerance kolmosti osy vztažená k základnám.....	76
	Tolerance kolmosti roviny povrchu vztahující se k základně.....	77
	Tolerance sklonu roviny k základní rovině.....	77
	Tolerance umístění.....	78
	Tolerance polohy.....	78
	Tolerance souososti.....	79
	Tolerance souměrnosti.....	79
	Tolerance házení.....	80
	Tolerance obvodového házení.....	80
	Tolerance čelního házení.....	80
	Tolerance obvodového házení v libovolném směru.....	81
	Tolerance celkového čelního házení.....	81
	Tolerance celkového obvodového házení.....	82
6.5	Geometrické tolerance vztahující se k jednomu prvku nebo dvěma či více prvkům.....	82
	Tolerance profilu čáry vztažené k soustavě základen.....	82
	Tolerance profilu povrchu plochy vztažené k základně.....	83
6.6	Doplňkové indikátory geometrických tolerancí.....	84
6.6.1	Průsečná rovina.....	84
6.6.2	Rovina orientace	85
6.6.3	Směrový prvek	86
6.6.4	Souborná rovina.....	87
6.7	Další využití geometrických tolerancí.....	88
6.7.1	Teoreticky přesné rozměry.....	88
6.7.2	Průběžný neuzavřený tolerovaný prvek	89
6.7.3	Tolerance omezené plochy.....	90
6.7.4	Soustavy základen	90
6.7.5	Cílené základny.....	93
6.7.6	Tolerování profilů.....	95
6.8	Závislé (souborné) tolerance.....	97
6.8.1	Požadavek obalové plochy.....	97
6.8.2	Požadavek maxima materiálu.....	99
6.8.3	Požadavek minima materiálu.....	101
6.8.4	Požadavek reciprocity.....	102
6.9	Obecná rozměrová tolerance a obecná geometrická tolerance.....	103
6.9.1	Pravidlo určení obecné rozměrové tolerance.....	103
6.9.2	Pravidlo určení obecné geometrické tolerance.....	104
	Geometrické tolerance - úlohy.....	106
7	Závity.....	113
7.1	Základní pojmy. Rozdělení a druhy závitů.....	113
7.2	Zobrazování závitů.....	115
7.3	Kótování závitů.....	116
7.4	Systém tolerancí metrických závitů pro uložení s vůlí.....	117
7.5	Systém tolerancí metrického závitu pro přechodná uložení.....	121
8	Vybrané funkční a technologické prvky strojních součástí.....	122
8.1	Vybrané funkční prvky strojních součástí.....	122
8.2	Vybrané technologické prvky strojních součástí.....	127
	Závity. Vybrané funkční a technologické prvky strojních součástí – úlohy.....	130
9	Kótování funkční a technologické.....	131
9.1	Druhy rozměrů.....	131
9.2	Kótování funkční a technologické.....	131
9.3	Tolerance a úchylky v rozměrových obvodech.....	133
9.3.1	Základní pojmy.....	133
9.3.2	Výpočet rozměrových obvodů.....	135

9.4	Kótování a tolerování polohy roztečí děr.....	137
9.4.1	Kótování děr umístěných na přímce.....	138
9.4.2	Kótování děr umístěných na kružnici.....	140
9.4.3	Zvláštnosti kótování polohy děr.....	142
9.4.4	Číselné hodnoty tolerancí a mezních úchylek.....	143
9.4.5	Tvary tolerančních polí.....	143
9.4.6	Promítnuté (posunuté) tolerance.....	144
9.5	Kótování a tolerování úhlů a kuželů	145
9.5.1	Kótování a tolerování úhlů.....	145
9.5.2	Kótování a tolerování kuželů.....	146
9.6	Nejednoznačné plus/minus ($\pm$) tolerování a jednoznačné geometrické tolerování	149
9.6.1	Tolerování délkových rozměrů.....	149
9.6.2	Tolerování úhlových rozměrů.....	151
	Kótování funkční a technologické - úlohy.....	152
10	Technické materiály	160
10.1	Oceli ke tváření	161
10.1.1	Rozdělení a označování ocelí ke tváření podle evropských norem (EN).....	161
10.1.2	Normalizace druhů a rozměrů tvářených polotovarů z ocelí.....	163
10.1.3	Tepelné a chemicko-teplné zpracování ocelí.....	165
10.1.4	Předpisování tepelného a chemicko-teplného zpracování na výkresech.....	165
10.2	Oceli na odlitky.....	168
10.3	Litiny.....	168
10.4	Neželezné kovy. Vlastnosti a vhodné použití.....	169
10.5	Nekovové materiály.....	170
11	Části strojů z hlediska funkce a konstrukční dokumentace.....	171
11.1	Spoje a součásti spojovací.....	171
11.1.1	Šroubové spoje.....	172
11.1.2	Spojovací čepy a pojistné kroužky.....	174
11.1.3	Kolíky.....	175
11.1.4	Pera.....	176
11.2	Pružiny.....	177
11.3	Hřídele.....	178
11.4	Ložiska.....	181
11.4.1	Kluzná ložiska.....	181
11.4.2	Valivá ložiska.....	182
11.5	Převody.....	187
11.5.1	Řemenové převody.....	188
11.5.2	Řetězové převody.....	189
11.5.3	Převody ozubenými řemeny.....	191
11.5.4	Ozubené převody.....	191
11.5.5	Zobrazování ozubených kol.....	195
11.5.6	Kótování ozubených kol.....	196
11.5.7	Tolerování čelních ozubených kol.....	201
	Ozubená kola – úlohy.....	204
12	Odlitky	205
12.1	Technologie výroby odlitků.....	205
12.2	Výkresová dokumentace odliště součásti	207
12.2.1	Požadavky na výkres součásti jejímž polotovarem je odlitek	207
12.2.2	Požadavky na výkres odlitku	208
12.3	Technologičnost konstrukce odlitku	208
12.3.1	Všeobecné rozměrové a geometrické tolerance odlitků	208
12.3.2	Přídavky na obrábění	212
12.3.3	Slévárenské úkosy	213
12.3.4	Návrh úhlů úkosů.....	214
12.3.5	Některé konstrukční prvky odlitků	216
13	Výkovky	218

13.1	Technologie výroby výkovků	218
13.2	Výkresová dokumentace kované součásti	218
13.2.1	Požadavky na výkres součásti jejímž polotovarem je výkovek	218
13.2.2	Požadavky na výkres výkovku	220
13.3	Technologičnost konstrukce výkovků	222
13.3.1	Mezní úchylky rozměrů výkovků	222
13.3.2	Pří davky na obrábění	222
13.3.3	Pří davky technologické	222
14	Svařence	225
14.1	Výkresová dokumentace svařence	225
14.1.1	Výkresy svařenců	225
14.2	Označování svarů na výkresech	227
14.3	Tvary a rozměry svarových ploch, svařitelnost, přídavné materiály, všeobecné tolerance	233
14.4	Technologičnost konstrukce svařence	234
15	Ohýbané součásti	237
16	Konstrukční dokumentace	240
16.1	Výkres součásti	240
16.2	Výkres sestavy	246
16.3	Popisové pole a seznam částí	248
17	Základy metodiky konstruování	252
17.1	Druhy konstrukčních procesů	253
17.2	Fáze tvorby dokumentu	254
17.3	Správa technických dokumentů	255
17.4	Počítačová podpora a PLM (Product Lifecycle Management)	256
17.4.1	3D nebo 2D?	257
17.4.2	Jak vybrat CAD řešení?	258
17.4.3	Vlastnosti 3D CAD modeláře a nové trendy	259
	Výsledky zadaných úloh	262
	Literatura	264